

ВЛАДИКА
ГРИГОРИЈЕ

ЈЕДНИ ДРУГИМА
ПОТРЕБНИ

Бесједe

Copyright © 2026, Григорије Дурић
Copyright © овог издања 2026, ЛАГУНА
Illustration copyright © 2026, Јелена Везмар

Илустрације на корицама: Јелена Везмар

ЈЕДНИ ДРУГИМА
ПОТРЕБНИ

Бесједе

Садржај

Предговор: Бог који воли и прашта	11
Проф. др Владан Перишић	
I Пут једног архијереја	15
Призивање	17
На трону на ком су стајали свети	25
Поново у Мостару	31
Пола срца остављам	37
Опет на почетку	41
II Пресвета и свети	51
Нека ми буде по ријечи твојој	53
Хајде ка Оцу	59
Такав нам требаш, архијереју	63
Свјетлост што исцјељује	69

III Свједочанства вјере	73
Памћење, а не злопамћење	75
Гдје јагањци побјеђују	81
Оно што рат не може узети	87
Одакле смо, ко смо и куда идемо?	91
IV Из смрти у живот	97
Учила си нас да будемо људи	99
Пастиру душе моје	105
Који стајаше право	111
Једни другима потребни	117
V Међурелигијски дијалог	123
Градећи храм, градили смо мир	125
Ријеч као мост	131
Чији је наш Свети Влахо?	137
Гдје је Дух Господњи, ондје је слобода	143
Поштујмо једни друге	155
VI Свјетлост засија у тами	159
С нама је Бог	161
Не бој се, само вјеруј	167
Ко је жедан, нека дође	173
Тајна од вјечности сакривена	179
По вјери вашој нека вам буде	185
И испуни се ријеч Господња	189
Свјетлост засија у тами	195

VII Огледало у којем се огледамо	201
Слово (о) студентима	203
Поговор: О надарености и дужности да се ријечима врати углед	207
Проф. др Богољуб Шијаковић	
Напомене	215
О аутору	229
Ријечи захвалности	231

Предговор

БОГ КОЈИ ВОЛИ И ПРАШТА

Бог је тајна. Епископ Григорије не покушава да је одгонетне. Он нам је приближава. Или нас приближава њој.

После читања ових беседа епископа Григорија јасно је да најупечатљивија слика Бога која нас прати из беседе у беседу значајно одступа од онога што смо навикли да чујемо у сличним проповедима. Тако у овим беседама не наилазимо на Бога који ауторитативно грми и од кога се стрепи. Који заповеда и надгледа. Који наређује и кажњава. Који је Бог једне нације коју чува од осталих које јој непрестано прете. Који мрзи западну цивилизацију и учи нас да свако зло долази са те стране. Нема овде, дакле, ничега од онога чега су препуне беседе које се деценијама неуморно понављају по српским црквама. Насупрот томе, Бог епископа Григорија је искључиво Бог љубави. Он се људима појављује увек као благи Бог. Бог који

воли и који прашта. Који нас разуме боље него што смо ми икада успели да разумемо себе. Који је увек ту кад смо слаби, рањиви, депресивни или изгубљени. Григоријев Бог је Бог-за-нас.

Зато у овим беседама епископ, имајући управо таквог Бога на уму, теши унесрећене, подиже пале, храбри неодлучне. Он зна да је људско биће склоно посртању и паду, али зна и да је благи Бог чврсто и неодступно решио да га не препусти и остави овој његовој склоности. С таквим Богом на уму, Григорије своје слушаоце стално бодри и охрабрује да се не помире са судбином, да се не предају када губе, а поготово да не окривљују друге за незавидно стање у којем су се нашли. Григорије такве бодри да скупе сву своју снагу како би се окренули Господу који је једини који их никада неће заборавити и оставити да пропадају, него само чека неки мали, ма и најмањи, човеков знак којим га овај позива, и он се одмах спреман одазива да помогне, да утеши, да исцели, да обнови, да подигне. Бог епископа Григорија је Бог човекољубац. То је његова темељна одлика.

Слушајући о оваквом Богу, кога не сусрећемо сваког дана, тешко је отети се утиску да нам можда сам тај Бог, речима његовог верног служитеља Григорија, поручује да он није ту да нам издаје наредбе, да нам прети и да нас стално надгледа и хвата у грешкама, него је ту, у нашим животима, да нам се нађе кад је најтеже, да нас утеши и охрабри, да нам објасни како је живот, упркос свим недаћама које нас могу снаћи,

ипак леп и вредан живљења, само ако га живимо тако што ћемо према онима с којима се сусрећемо бити предусретљиви, искрени, дарежљиви, правични, милосрдни... Другим речима, ако се према њима поставимо као људи. И да ће он тада увек неодступно бити уз нас... Ако допустимо да нас беседе епископа Григорија одведу у том правцу, онда су оне испуниле своју племениту сврху.

Проф. др Владан Перишић

I
ПУТ ЈЕДНОГ АРХИЈЕРЕЈА

Призвање

На хиротонији у Требињу 5. јуна 1999. године

Велича душа моја Господа; и обрадова се дух мој Богу, Спасу мојему, што погледа на смјерност слуге свога,¹ који иако грешан и недостојан епископске службе, са страхом и трепетом, прихватајући благи јарам Христов, тјеши се, радује и говори: „И милост је његова од кољена до кољена онима који га се доје“ (Лк 1, 50).

Свјатјејши оче, отачаствени архијереји Српске православне цркве, драга браћо и сестре, драга дјечице, посебно ви, српски сирочићи,

Налазећи се у овом свештеном тренутку у дому Господњем, пред лицем Божјим, пред вашим светињама, браћо и саслужитељи, и пред овим богољубивим родом хришћанским, у Цркви Христовој, васцијелим бићем својим осјећам потребу да благодарим, славословим и молим, а то ће, ако Бог да милошћу својом, бити служба за човјека рођеног на земљи! Иако немам моћ,

знам за Библијску истину да се сила Божја у немоћи пројављује и да Бог подиже слабе да посрами силне.² Знам, по апостолу Павлу, да сваки „првосвештеник који се узима између људи, поставља се за људе на служење Богу, да приноси и дарове и жртве за гријехе, који може да саосјећа са онима који су у незнању и заблуди; јер је и сâм подложен слабостима“ (Јев 5, 1–2).

Благодарим Господу, великом архијереју, глави Цркве, и вама, Ваша светости, за ову благодат и службу епископства. Благодарим мојим родитељима што сам крштен, јер сам на крштењу примио Духа Светога и печат залога будућег Царства. Благодарим Тројичноме Богу, Оцу и Сину и Светоме Духу, за диван дар љубави и милости Божје, за дар покајања. Јер свако покајање бјеше за мене ново радовање, нова благодат, ново очишћење од таме и нечистоће гријеха. Стога и ја свједочим данас да је покајање ваистину „најљепши цвијет људског поштења“.³

Мој отац Здравко отишао је код Господа када је имао тридесет и три године, а ја свега четири. Оставио је два нејака сина и, како кажу, рекао је мојој мајци Савки „Бог ће се постарати“ за нас (1 Мој 22, 8). Господ се постарао и ја данас стојим пред вама као епископ хумски, а мој брат Станислав као презвитер. Благодарим на томе Богу и својим родитељима.

И данас се с љубављу и радошћу сјећам мојих првих учитеља побожности, ђеда Љубе и ђеда Петра, и благодарим им што су ме васпитали да будем човјек

Божји. Благодарим њима, мојој мајци и брату Станиславу што смо славили наше славе Светог Игњатија и Светог Луку. Брат је постао домаћин са осам година, а ја већ с пет читао славарицу. Све је то било свечано и са страхопоштовањем, испуњено божанским миром и љубављу. Благодарим стрицу Душану и брату Славољубу, те свима који су ми помагали током одрастања. Свим пријатељима и непријатељима, јер су ме непријатељи – по ријечима владике Николаја – често у наручје Божје нагонили.⁴

Благодарим и свима који су данас дошли – и онима који нису могли доћи – из нашег маленог и живописног села Планинице,⁵ које је у овоме рату спаљено до темеља, али које сви ми носимо у срцу као у некој тајанственој скривници. У срцу носимо и нашу црквицу Свете Тројице, Тројичиндански сабор и све наше гробове, а нарочито оне најновије из посљедњег рата.

Благодарим свим свештеницима који су служили у мом крају: проти Данилу Марјанцу, оцу Ранку Гуњићу, оцу Слободану Лубарди, као и оцу Деливоју Рајаку. Благодаран сам свим својим учитељима у Богословији и на Богословском факултету у Београду. Нарочито сам благодаран садашњем митрополиту, а у оно вријеме јеромонаху Амфилохију, јер је његов монашки лик утицао на моју душу и укрепљивао је у стремљењу за анђеоским образом монашким.

Изузетну захвалност дугујем мом учитељу и оцу владици Игнатију,⁶ што је у мени будио и разгоријевао

љубав према Богу, Цркви и људима, животу и свијету у коме живимо.

Највећу благодарност дугујем владици Атанасију, епископу захумско-херцеговачком и приморском, моме учитељу, оцу и пастиру душе моје. Нисам имао храбрости називати га духовним оцем, нити себе представљати његовим духовним чедом, јер сам страховао да ме ко не упита као оног монаха у *Лесџивици*: „Откуда сува грана на тако родном дрвету?“⁷ Зато, браћо и сестре, свима нама који хоћемо да изађемо из Египта и побјегнемо од фараона, безусловно је потребан Мојсије, посредник између Бога и нас, како бисмо под његовим вођством прешли море⁸ гријехова и Амалика⁹ страсти натјерали у бјекство. Благодарим Господу јер ме услиши са свете горе своје (Пс 3, 4), и благодарим оцу и владици што ме упути на пут Јеванђеља, Христа и Цркве.

С радошћу и љубављу помињем и свог другог духовног оца Лазара, игумана острошког. И њему сам захвалан за све, нарочито на бодрењу и подршци. За духовне учитеље и наставнике имао сам сабраћу, монахе из хиландарског, острошког и цетињског манастира, Високих Дечана, Ковиља и других, а нарочито из Тврдоша. За њих могу рећи заједно са египатским монахом: „Нисам монах, али сам видио монахе.“¹⁰ Благодаран сам им и молим их да се моле за мене.

Хвала свима знаним и незнатим који су се молили за мене пред Господом: и онима у распетој Србији

и Косову, у православној Грчкој, који толико добра учинише и чине роду моме, и мени лично. Посебно благодарим православном народу наше Херцеговине, мученичке и херојске, на коју су се одавно спустиле свете стопе Светог Саве и Светог Василија, који су благословили ову земљу сунца, суза и слободе.

Знам да ће бити тешкоћа, али је подвиг доброга борца да примајући ударце – побјеђује. Циљ и награда је Царство небеско, благословено и непролазно Царство Оца и Сина и Светога Духа. Пут до циља је познат: бити и остати у Цркви Христовој, тој чудесној Божанској лађи која путује преко крста и васкрсења, и носи нас ка мирном пристаништу, Новом Јерусалиму, вјечном граду Божјем.

Вас, браћо и сестре, молим и позивам да се сјединимо и живимо у Христу Богочовјеку – у Цркви Његовој; као што овај хљеб који ломимо бјеше као пшеница расијан по горама, па сабран у житнице постаде један, тако нека се сабере Црква Божја с крајева земље у Царство Божје. Благодарим вам у овом свечаном тренутку и говорим у овом тешком времену¹¹ за наш род ријечима Светог Игњатија Богоносца:

„Држите се епископа и свештеника и ђакона.¹²

Тијело своје чувајте као храм Божији
Јединство љубите, подијеле избјегавајте,
подражаваоци Исуса Христа будите.¹³